

POZNÁMKY K VÝVOJI ČESKÉHO SKAUTSKÉHO SLIBU

KAREL LEŠANOVSKÝ - KAY

VÁCLAV NOSEK – WINDY

HISTORICKÁ KOMISE JUNÁKA

srpen 2001

A. Základní údaje o vývoji českého skautského slibu

1. I pro české skauty byl vzorem skautský slib publikovaný v základním díle Roberta Baden-Powella SCOUTING FOR BOYS. Ten zněl v originále:

*„On my honour I promise that I will do my best:
To do my duty to God, and the Queen,
To help other people at all times,
To obey the Scout Law.“*

2. V díle A. B. Svojsíka ZÁKLADY JUNÁCTVÍ z roku 1912 se ve IV. oddíle nazvaném „Základ organizace“ na straně 682 píše: *„Když nováček prokázal, že zná povinnosti junáků a nejdůležitější příkazy pro pobyt v přírodě, slibuje na svou čest, že se všemožně přičiní, aby řádně plnil veškeré povinnosti junáků i své vlasti, a že bude při každé příležitosti svým bližním ku pomoci. Teprve potom stává se nováčkem“.*

Jiné znění slibu v tomto základním díle českého skautingu není.

3. Rudolf Plajner v práci nazvané ÚSVIT ČESKÉHO JUNÁCTVÍ, knižní vydání z roku 1992 píše: *„Svojsíkovi bylo zcela jasné, že v našich českých poměrech nemůže zůstat ve slibu ani plnění povinnosti k Bohu, ani věrnost k císaři a široké vlasti, mocnářství rakousko-uherskému, a proto ve svém návrhu tuto část prostě vypouští. Spokojuje se pouze a) s plněním veškerých povinností junáků i svých vlastních, a b) s pomocí bližnímu. Seifert rozlišuje slib o „věrnosti ideálům vlastní duše“. Plajner dále píše: „Zdá se že v té době nebyla připisována junáckému slibu taková váha jako po válce a že se i jeho formulace v drobnostech měnila. Nelze dnes také bezpečně zjistit, kdy byla do textu slibu včleněna láska k vlasti.“*

4. Miloš Seifert v jedné z našich prvních příruček KAPESNÍ KNÍŽKA ČESKÝCH JUNÁKŮ vydané v roce 1913 (tehdy ještě v souladu se Svojsíkem) píše, že nováček, nejdříve po měsíci může složit skautský slib:

*„Slibuji na svou čest,
1. že budu věrný ideálům vlastní své duše
2. budu pomáhati jiným a
3. řídit se zákony skautskými.“*

Při skládání slibu zdvihne junák ruku do výše ramen a dlaň obrátí k obličejí. Vztyčí 3 prostřední prsty, malíček a palec postaví proti sobě. Ty tři prsty znamenají trojí skautský slib.

5. Oficiální tiskopis přihlášky z roku 1915 předepisuje tuto slibovou formuli:

*„Slibuji na svou čest, že se všemožně přičiním:
1. milovati vlast a sloužit ji věrně v každé době.
2. Řádně plniti povinnosti své vlastní a zachovávatí zákony junáků.
3. Ze všech sil a v každé době prospívati bližním.“*

(Viz "Čeští skauti ve službách humanity" - Junák, roč. I. - 1915, str. 21)

6. Je doloženo, že o prázdninách roku 1916 skládali nováčci (vesměs studenti) ve Svojsíkově táboře slib, že

- „1. budou milovat vlast,*
- 2. budou konat své povinnosti studentské,*
- 3. v každém případě budou hledět přispěti bližnímu.“*

(Viz „Táborový deník šestnáctiletého skauta Jiřího Wolkera“; Václav Petr, Praha 1949, str. 26, 2. vydání)

7. Krátce po vzniku republiky a Svazu junáků skautů RČS vydal II. oddíl vodních skautů v Praze SKAUTSKOU PŘÍRUČKU (1920). Zde je uveden tento slib:

- „Slibuji na svou čest:*
- Milovati svou vlast, rep. Čs. a věrně ji sloužiti v každé době.*
- Konati povinnosti vlastní a zachovávatí zákon skautský.*
- Býti tělem i duší hotov pomáhati bližnímu.“*

8. Ve Svojsíkově ORGANIZACI vydané v roce 1921 měl junácký slib toto znění:

- „Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:*
- 1. milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době,*
- 2. plniti povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,*
- 3. duší a tělem býti hotov(a) pomáhati bližním.“*

Skautský slib skládá se nejdříve po třech, nejdéle do šesti měsíců.

Slib skautských činovníků zněl tenkrát takto:

- „Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:*
- 1. milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době,*
- 2. žíti a vychovávatí mládež v duchu skautského zákona,*
- 3. duší a tělem býti hotov(a) pomáhati bližním.“*

9. V prvním českém skautském románu - Jaroslav Novák: SKAUTSKÁ SRDCE - který vyšel poprvé v roce 1921, je slibu věnována celá kapitola 38 „Slibuji poslušnost junáckému zákonu“. Přestože v té době již byl významným činovníkem, je jím popisovaný slib poněkud jiný, než již oficiálně zavedený podle Organizace 1921:

- „Slibuji na svou čest,*
- že budu milovati svoji vlast a hájiti ji v každé době,*
- že budu zachovávatí zákony junácké,*
- a že budu poslušen svého vůdce.“*

Velmi cenná kapitola tohoto románu byla v roce 1947 ve 4. (a dalších) vydání vypuštěna, zároveň se změnou názvu na Statečná srdce.

10. Ve druhém upraveném vydání SKAUTSKÉ PŘÍRUČKY 2. odd. vodních skautů v Praze 1925 je slib poupraven, ale opět s malými odchylkami od oficiálního:

- „Slibuji na svou čest:*
- Milovati svou vlast, republiku Československou a věrně ji sloužiti v každé době. Konati povinnosti své vlastní a zachovávatí zákon skautský.*
- Býti tělem i duší hotov pomáhati bližnímu.“*

11. A. B. Svojsík v druhém doplněném vydání ORGANIZACE vydaném J. Springerem v Praze v roce 1930 uvádí toto znění skautských slibů:

Slib svazových činovníků:

„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

1. milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době,
2. žiti a vychovávat mládež v duchu skautského zákona,
3. duši a tělem býti hotov(a) pomáhati bližním.“

Slib vlčat:

„Slibuji jednati jak dovedu nejlépe:

1. abych byl dobrým synkem své vlasti a poslušným vlčkem zákonů smečky,
2. abych každý den prokázal někomu dobrý skutek.“

Slib skautů:

„Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe:

1. milovati vlast svou, republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době,
2. plniti povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
3. duši a tělem býti hotov pomáhati bližním.“

12. Po roce 1933 byl povolen dovětek junáckého slibu: "Tak mi pomáhej Bůh!". Nebyla to náboženská formule, ale stará zvyklost právního charakteru vyslovovaná obvykle při podpisu nějaké smlouvy před svědky.

(Bruno Břečka: Kronika čs. skautského hnutí. Brno 1999, str. 128 s odkazem na Mirko Vosátka: Český skauting, občasník FONS, speciál roč. 4, č. 2)

13. Doložka „Tak mi pomáhej Bůh“ stala se i předmětem jednání posledního mimořádného valného sjezdu Svazu junáků skautů a skautek RČS 10. a 11. prosince 1938. Rudolf Plajner o tom píše ve své knize ZAVÁTÉ JUNÁCKÉ STEZKY nazvané Z VÝSLUNÍ DO STÍNU takto: „Velmi vzrušená byla debata o doplňku slibu doložkou „Tak mi pomáhej Bůh“. Byla sice pravda, že SJSS RČS byl po dlouhá léta téměř jedinou organizací v mezinárodním skautském ústředí, která Boha ve slibu neměla, ač jedna z podmínek zněla, že „nikdo, kdo popírá existenci Boha, nemůže být skautem“. Ale mezi činovníky Svazu byla početná skupina bezvěrců, pro něž byla tato doložka nepřijatelná. Měli opustit své oddíly a nevstupovat do nového ústředí? Byl jsem připraven na obtíže řešení této choulostivé otázky a tak jsem pohotovým vysvětlením slibové formule francouzských skautů vytvořil atmosféru příznivou dobrovolnému přijetí doložky. ... Valný sjezd se usnesl 334 hlasy proti 177 hlasům, doplnit skautský slib povinně doložkou „Tak mi pomáhej Bůh“. Bylo to jediné, nečekané a pro mnohé z nás zcela překvapivé rozhodnutí sněmu.“

14. Podrobněji a trochu jinak o této doložce slibu píše bratr Václav Zatloukal v knize KATOLIČTÍ SKAUTI JUNÁCI V ČESKOSLOVENSKU vydané v Brně 1997:

„Další názorové rozdíly se objevily při projednávání návrhu na zavedení doplňku skautského slibu slovy: Tak mi pomáhej Bůh. ... O tomto návrhu se však ve Svazu jednalo již před lety na jiném valném sjezdu (28. 11. 1932). Nyní se někteří delegáti stavěli proti přijetí této doložky a jiní zase hledali kompromisní stanovisko ve zdobrovolnění. Br. R. nesouhlasil s tím, aby svazoví skauti, kteří pracují již přes 26 roků a tvoří většinu, se přizpůsobovali malým organizacím (rozuměj katolickým skautům). Na tuto poznámku reagoval Dr. Charvát, když řekl: „Budeme-li se stavět na stanovisko, že jediné my jsme správnými a početně nejsilnějšími skauty, uděláme českou národní chybu.“ A zase se ozvala stará námitka, když jiný bratr prohlásil, že „Výchova náboženská nechť se provádí v rodině, ve škole a v kostele. Skautským oddílům tato povinnost nechť není ukládána.“ (Nic takového však „Úmluva“ nepředepisovala!) Bratr Skřivan, dlouholetý člen Svazu, se naopak vyjádřil příznivě řka: „Náš národ trpěl nedostatkem Boha. Jestliže se dává do slibu tato doložka, je to správné a nutné.“ Na vznesené připomínky odpověděl prof. Němec, náčelník moravských

katolických skautů: „Podmínky si nekladli katoličtí skauti, naopak vedení katolických skautů se snažilo ustoupit všude, kde to bylo možné. Žádáme o důvěru přítomných, protože katoličtí skauti důvěru ve Svaz mají.“

Po dalším jednání sjezdu se Dr. Charvát znovu vrátil k problému slibové doložky. Řekl mimo jiného: „Máme rozhodnout o tom, má-li se doložka slibu „K tomu mi pomáhej Bůh“ býti fakultativní nebo povinná. Upozorňuji, že je to formule staročeská a velmi krásná. Jsme jediný národ z 54 států celého světa, v nichž je skauting zaveden, který ve slibu nemluví o Bohu. Okolnost, že jsme slib nechali celých 27 let bez této doložky, neznamená, že bychom za změněných poměrů nemohli toto nedopatření napravit.“ A dále řekl: „... doložka není požadavkem katolických skautů, nýbrž naším spontánním usnesením, které jsme učinili dříve, než jsme začali s katolickými skauty vyjednávat. Je lépe, bude-li dítě od malička vychovááno ve víře v Boha. Vychovávati dítě od malička tak, aby slovo Bůh vůbec nesmělo vyslovit, není správné.“ Situace se začala obracet. Například br. Sokol výstižně podotkl: „Musíme brát ohled nejen na bratry v Čechách a na Moravě, ale také na bratry Slováky. Tam ustanovují skautské hnutí jenom na církevním podkladě. Přijetím povinné doložky by byl upevněn náš společný svazek.“ K němu se přidal br. Král a prohlásil: „Ač nejsem katolíkem, navrhuji povinnou doložku.“ Trochu ještě oponoval br. Dr. Fanderlik a řekl: „Bratr náčelník Svojsík byl muž zbožný, ale nikoho ke zbožnosti nenutil.“ Nato prof. Němec: „Nechtěl jsem zde o tom vůbec mluvit, ale když bylo poukázáno na zbožnost bratra Svojsíka, musím říci, že jsem s ním o znění slibu několikrát mluvil, při čemž br. náčelník skoro litoval, že tato doložka o Bohu ve slibu chybí.“ Jasně se vyjádřil Dr. Šimánek a pohotově prohlásil: „Jsem pro povinné doplnění.“

Na závěr celé diskuse o tomto předmětu upozornil Dr. Charvát, že sjezd rozhodne pouze za Svaz. Obec Junáků volnosti ať se rozhodne zcela samostatně a nezávisle. Při hlasování o možnosti zavedení doložky ke slibu byl výsledek následující. Proti zavedení doložky nebyl nakonec nikdo. Pro povinnou doložku hlasovalo 224 hlasů a pro fakultativní (dobrovolné) používání bylo 177 hlasů. „To bylo jediné, nečekané a pro mnohé zcela překvapivé rozhodnutí sjezdu“, napsal později Dr. Plajner. Přesto všechno rozhodnutí zůstalo jen na papíře. Katoličtí skauti, kteří byli pro dobrovolné zavedení doložky, ji však tradičně užívali...“

15. Doložce „Tak mi pomáhej Bůh“ se nevyhnul ani ustavující sněm Junáka 22. ledna 1939. Rudolf Plajner v díle VE STÍNU HÁKOVÉHO KŘÍŽE 1939-1940 o tom píše takto: „Tak například se nejednalo o důsledcích výchovy v duchu křesťanském, jak bylo obsaženo v čl. V. navrhovaných stanov. ... a tak bylo v tichosti dohodnuto, že se k této problematice diskutovat nebude a že se zmíněný požadavek stanov nebude uvádět v život. Tím pozbyla aktuálnosti i valným sjezdem SJSS RČS přijatá doložka slibu „Tak mi pomáhej Bůh!“, o níž plénum ustavujícího sněmu rovněž nejednalo, a proto ji nemohlo ani schválit, jak tvrdí někteří naši kritikové a nepřátelé. Doložka se tak stala, - v souladu s principem tolerance - fakultativní.“

16. II. junácký sněm 9. - 10. 2. 1946 rozhodl, že junácký slib z roku 1939 zůstal nezměněn. Byl shodný s tím uvedeným pod bodem 11 tohoto přehledu. Doložka „Tak mi pomáhej Bůh“ byla nadále dobrovolná.

17. Na poradě oblastních velitelů a jejich zástupců ve Kbelích 2S. - 26. S. 1968, kterou svolal přípravný výbor Junáka, R. Plajner uvedl, že ve slibu musí být text:

„Milovat vlast svou, Československou socialistickou republiku...“

.....
Další změny slibu po roce 1989 jsou všeobecně známé a v tomto přehledu je neuvádím.

Z předešlých citací je vidět, že se náš slib vyvíjel, ale také, že jeho přesné doslovné znění se ani za tzv. „první republiky“ leckdy nedodržovalo.

B. Modifikace československého skautského slibu v exilu

1. Slib československých exilových skautů v úpravě podle bratra Grandtnera:

*„- budu milovati svůj český/slovenský národ a sloužiti mu v každé době
- budu loyální vůči zemi svého pobytu
- budu pomáhat zachovávat skautský zákon a vždy budu hotov tělem a duši pomáhat bližnímu.“*

2. Přípravné Ústředí Československého skautingu exilu se po 16. září 1970 pokusilo zavést skautský slib v tomto znění:

*„Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe:
I. konati svoje povinnosti k Bohu a k vlasti.
II. Plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony skautské.
III. Duší a tělem býti hotov pomáhati bližním.“*

C. Poznámky k českému skautskému slibu v různých publikacích

1. Bohuslav Řehák a Velen Fanderlik: Skautský vůdce. Jičín - Brno 1933, str. 89
2. Jaromír Marek: Po stopách junáckých myšlenek. České Budějovice 1991, str. 61-70
3. Důstojnické listy, orgán Svazu čl. důstojnictva, rezoluce z jejich valné hromady. Zveřejněno v Pražském skautu, roč. III, 1933, str. 35
4. Rudolf Plajner: Zavátou junáckou stezkou, kniha druhá: Ve službách republiky. Luka pod Medníkem 1978, rukopis str. 11, 32 a 109-110. (Na posledně uvedených stranách je podrobný výklad junáckého slibu)
5. Rudolf Plajner: Úsvit českého junáctví. Praha 1992, str. 133
6. Václav Nosek: Historický mezník 1939. Skauting č. 7/1994

D. Ukázky slibů jiných československých skautských organizací před rokem 1945

1. Americká kolonie pro mládež v Rožmitále (rok 1912 až 1914?)

Slib skautský

„Slibuji:

- 1. že se rád podrobím kázni a pořádku v kolonii a vyvaruji se všeho, co se nesrovnává s lidskou důstojností, že ochotně a dokonale vykonám každou uloženou práci i všechny povinnosti a budu bezpodmínečně poslušen všech rozkazů,*
- 2. nebudu lháti, ale mluvití tak, aby slovo moje bylo jako přísaha,*
- 3. budu věrný vlasti a ji vždy hájiti,*
- 4. budu přítelem každému člověku dobré vůle a bratrem každému skautovi,*
- 5. budu rytířský k ženám, dětem, starcům a slabým a svou pomocí přispěji ochotně všude tam, kde toho bude potřeba, aniž bych za to očekával odměny a pochvaly,*
- 6. budu milovati přírodu a chrániti zvířata před týráním a rostliny před ničením, 7. jednati budu vždy ušlechtilé a nikdy surově, nebudu mluvití hrubě, aniž klíti, naopak zachovám vždy klid a veselou, čistou mysl i v nejtěžších života bouřích,*
- 8. budu spořivým, ušetřené peníze uložím do spořitelny, nebudu pítí alkoholických nápojů ani kouřiti,*

9. budu vždy hájiti právo a spravedlnost a v kterékoliv obci se usadím, vždy za povinnost považovati budu, přispěti k jejímu rozkvětu podporováním a domáháním se všeho toho, co sloužiti má k lepšímu žití všech jejich spoluobčanů a tím také přispěti k povznesení své vlasti,
10. chci býti dokonalým, volným a svobodným občanem, prostým všeho, co by mne činilo otrokem. Slib tento chci věrně plniti a na svědectví toho podpisem svým se k tomu zavazuji.“

Poznámka: slib téměř shodný s tímto (slovo „kolonie“ je nahrazeno slovem „osada“) vyšel v novele Miloše Lindy: JUNÁK (8. svazek Republikánské knihovny dětské, vydaný roku 1920 nakladatelem A. Pavlíčkem v Plzni).

2. Obec čs. Baden-Powellových skautů

Slib nováčka:

„Slibuji, že budu:

1. Poslouchati vždy hlasu svého svědomí,
2. Konati vždy svou povinnost k vlasti a k bližnímu
3. Říditi se vždy zákonem skautů.“

Trojí slib skauta:

- „1. Že bude milovati svou vlast, republiku československou, a sloužiti jí v každé době dle svých sil.
2. Že bude denně pomáhati jiným a plnit řádně své vlastní povinnosti.
3. Že se bude řídit vždy zákonem skautů.“

(Bořivoj Müller: Skaut Československý, Praha, 1920)

Poznámka: Obec B.P. skautů se v roce 1923 stala autonomní složkou Svazu junáků skautů RČS.

3. Sdružení socialistických skautů a skautek (při straně sociálně demokratické)

Slib skauta socialisty:

„Bud' připraven!“

„Hlásím se dobrovolně a se souhlasem svých rodičů za člena „Sdružení skautů socialistů“ a uvědomuji si, že přijímám tím vážnou zodpovědnost k úkolům, které si Sdružení vytklo. Skauting je světové hnutí, které má mládež sblížit s přírodou, dáti jí spartánskou otužilost a tělesnou sílu, zocelit nervy, naučiti ji samostatnosti a svépomoci, zušlechťovati ducha i city. Skauting přejímá odkaz středověkého rytířství v hesle, jež ukládá: statečnost, obětavost, spravedlivost a čestnost!

Skautovi je proto vždy cizí lež, přetvářka a surovost, každému člověku je přítelem, každému skautovi bratrem, zvířeti a přírodě ochráncem.

Jako socialista hlásím se k velké myšlence sbratření všech lidí pracujících hmotně nebo duševně, budu vždy pomáhati slabým v boji proti útisku a přičiním se o vítězství socialismu.

Podřizuji se dobrovolně skautské kázni a slibuji, že ochotně a bez odmluvy vykonám vše, co mi vůdce mého oddílu uloží. Dané slovo bude mi příkazem, pro nějž není překážek, dochvilnost a přesnost bude mojí hrdostí.

To vše sobě a svým druhům slibuji plniti rád, cílevědomě, čestně a závazně.“

4. Československá obec junáků volnosti (při Čsl. straně národně socialistické)

„Slibuji, že pamětliv budu vždy všech junáckých zákonů, že neučiním ničeho, co by se jim přičilo. Chci se varovati všeho, čím bych mohl ztotožnit svého ducha i tělo, budu bojovati proti všem neřestem, pití lihových nápojů a kouření. Slibuji, že budu jako příslušník proletariátu pracovati k

uskutečnění myšlenky socialistické a k uskutečnění myšlenky bratrství všech lidí ve znamení rovnosti a volnosti, že vždy a všude budu státi na straně slabých proti silným a všechny své síly věnuji výchově Nového Člověka, jako základu nové lidské společnosti, a konání ustavičného, nezištného dobra. Slibuji, že budu milovati vlast svou a národ i všechno lidstvo, že budu pracovati k jejich povznesení, že pamětliv budu našich osvoboditelů a jejich ideí. Slibuji, že řídit se budu vždy zákonem junáckým a toho si vědom, hlásím se dobrovolně do družiny Junáků Volnosti v ..... v níž chci pracovati k vítězství myšlenky junácké a socialistické. Byl bych pak hoden vyloučení, kdybych tento slib a zásady junácké porušil.“

5. Skautské sbory DTJ (Dělnické tělocvičné jednoty)

Slib skautů:

„Slibuji na svou čest, že se budu snažit ze všech sil:

- 1. plniti své povinnosti k dělnické třídě, cítiti i jednati socialisticky, družně státi na pomoc každému dělníku,*
- 2. konati denně čin lidskosti a spravedlivě plniti své povinnosti,*
- 3. řídit se zákonem skautů.“*

(Příručka skautů DTJ, Praha, 1921. V další příručce Skautské řády DTJ, Praha, 1923, je vypuštěno v části 2 slovo „dělníku“ a doplněno „jenž ji potřebuje“.)

6. Spartakovi skauti práce

Slib a zákon SSP:

„1. Jako Spartakův skaut práce jsem příslušníkem dělnické třídy, pro kterou budu obětavě pracovat až do úplného jejího osvobození.

2. Svůj osobní zájem podřídím vždy zájmu celku, vždy se podrobím povinné kázni proletářské, která je úspěchem práce našeho hnutí.

3. Své vědomosti budu stále rozšiřovat a o zdraví a tělesný výcvik budu pečovat, abych se dobře uplatnil v těžkém zápase proletariátu.

4. Přírodu, všechny prospěšné výtvoxy lidské práce a společný majetek budu ochraňovat.

5. Se všemi, kdo jsou se mnou stejného smýšlení, se spojuji poutem lásky a soudružství na život a na smrt. Jejich nepřátelé jsou mými nepřáteli, jejich boj je mým bojem. Zním jen jedinou společnou vlast: Matku Zemi!

To je můj skautský slib a zákon, kterým se chci po celý život řídit.“

7. Katolický skauting

Slibovali, že se s pomocí Boží vynasnaží, jak dovedou nejlépe:

„1. Plniti povinnosti vůči Bohu, Církvi, vlasti, republice Československé a sloužiti jim věrně v každé době.

2. Plniti povinnosti vlastní a řídit se skautskými zákony

3. Duší i tělem býti hotov pomáhati bližnímu.“

Činovnícký slib se lišil v druhém článku, který měl toto znění:

„2. Žítí a vychovávatí mládež v duchu katolického náboženství podle skautských zákonů.“

8. Maďarští, němečtí a židovští skauti

Pro skauty maďarské nebo německé národnosti a skauty židovské platil ve většině případů text slibu platný ve Svazu junáků - skautů a skautek RČS. Němci a Maďaři jej mohli složit ve své mateřské řeči. Nebylo přípustné slibovat v „mrtvém jazyce“, za kterou se tenkrát považovala hebrejština.

E. Ohlas skautského slibu v organizacích působících v době, kdy byl skauting v naší zemi zakazován

1. Slib tzv. „káčat“, mladých členů Klubu českých turistů

- „1. Nebudu nikdy lháti, budu vždy čestným a poctivým hochem.*
- 2. Nezklamam nikdy důvěru ve mne skládanou.*
- 3. Budu užitečný svému okolí a ochráním slabších.*
- 4. Budu si vážit každého přátelství.*
- 5. Nebudu nikdy neslušně mluvit, budu vždy zdvořilý a uhlazený.*
- 6. Dovedu ocenit krásu přírody a práce lidské.*
- 7. Vyhovím přání starších a odpovědných lidí.*
- 8. Neztratím nikdy náladu při neúspěchu, ani v nesnázích.*
- 9. Nebudu zbytečně utrácet.*
- 10. Budu pečovat o zdatnost a čistotu svého těla a úpravnost svého zevnějšku.*
- 11. Rozšířím své vědomosti a znalosti.*
- 12. Budu snášenlivým a nedám se unést hněvem.*
- 13. Budu vykonávat co nejlépe své povinnosti.“*

Toto „třináctero“ bylo otištěno na prvním listu kapesní brožurky Z Bobří hráze vydanou KČT, odbor Praha XV. někdy v polovině čtyřicátých let.

2. Jaroslav Foglar – Jestřáb obohatil ideologii válečného ilegálního skautingu velmi účelným prvkem. Byl jí text přísahy, kterou vedoucí oddílu slibovali poctivé a čestné vykonávání své riskantní práce; text přísahy zněl takto:

„Slibuji, že provedu hochy své skupiny ke všem občanským vlastnostem tak, jak to moje schopnosti dokáží, a že se této práci věnuji dle svého nejlepšího svědomí. Uvědomuji si, že hoch je dosud bytost nehotová a připravuje proto těm, kdož se mu věnují, mnohá zklamání. Nedám se jimi – ani jinými nezdaty – trvale znechutit a odvrátit od trvalé práce, neboť vím, že právě v době své stavby potřebuje hoch někoho, o koho by se mohl opřít, kdo by u byl vzorem a kdo by jej vedl. A tímto vzorem mu chci být, vzorem nejsvětlejším, jak jen mně bude možno. To slibuji na svou čest.“
(Viz Čin, č. 6/2000, str. 6)

3. Slib Psohlavců založených v roce 1965 J. Zikánem - Bobrem.

Slib byl podle bratra Bobka - Stopaře v podstatě totožný se skautským, jen s malou úpravou:
„... plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony Psohlavců.“

4. ZO Svazarm - Zálesáci, Brno

V době zákazů legální činnosti Junáka pracovalo v Brně nepřetržitě jako 5. středisko 41. ZO Svazarmu seskupení zvané Zálesáci. Měli svůj slib, který zněl:

- „Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:*
- 1. Abych byl hodným synkem své socialistické vlasti Republiky Československé.*
  - 2. Abych plnil povinnosti vlastní, internacionální a zachovával zásady Zálesáků.*
  - 3. Abych si vážil výsledků lidské práce a byl vždy hotov pomáhati každému.“*

V další etapě života brněnských Zálesáků se na 10. schůzce 30. 10. 1967 založilo „Prohlášení čestného slova“ (obdoba slibu), které mělo toto znění:

„Prohlašuji před vámi všemi, kamarádi, na svou čest jak dovedu nejlépe, že se budu snažit ze všech sil, abych byl hoden názvu Zálesák, názvu, kterým se honosili nejlepší z lovců, stopařů a rudých mužů po dalekých prériích všech kontinentů a chci se jim přiblížit nejen společnou láskou k přírodě, ale i slušností a čestností, sebeovládáním a kázní, družností a obětavostí, vytrvalostí a spolehlivostí. A na to Vám dávám, kamarádi, své ČESTNÉ SLOVO.“

Další verzí slibu Zálesáků, jehož autorem byl bratr Ing. Jan Němčanský - John, bylo toto:

„Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe:

- řídit se Zásadami Zálesáka*
- dodržovat zákony oddílu a 10 P*
- zachovávat tradice oddílu a střediska (později kmene)*
- být všem v oddílu bratrem (sestrou)*

K tomu necht' jsou mi svědci přítomní bratři (sestry).“

Zálesáci měli i svůj činovnícký slib:

„Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe, že budu

- dbát na dodržování Zásad Zálesáka*
- dbát na dodržování zákonů střediska (kmene)*
- dbát na zachování tradic oddílů a střediska (kmene)*
- cílevědomě a odpovědně vést své mladší bratry a sestry po zálesácké stezce.“*

Pro skládání slibu měli Zálesáci tradicí vytvořené zvláštní slavnostní zvyklosti.

(Podrobnosti jsou v brněnských publikacích Zálesáků „Kronika 1967-1997“ a „Od 42. oddílu k 19. středisku Junáka Lesní moudrost Brno“)

Zpracováno v Děčíně 21. února 2001 Karlem Lešanovským – Kayem,
doplněno dalšími nálezy 3. dubna 2001 Václavem Noskem – Windym
a průběžně doplňováno autory až do 31. července 2001

DODATEK KE STUDII
„POZNAMKY K VÝVOJI ČESKEHO SKAUTSKÉHO SLIBU“
vydané Historickou komisí Junáka v srpnu 2001

Oddíl A Základní údaje o vývoji českého skautského slibu se doplňuje takto:

Zde uvedený anglický originál slibu lze přeložit do češtiny například takto:

„Slibuji na svou čest, že budu jak dovedu nejlépe –
plnit své povinnosti k Bohu a královně,
jiným lidem vždy pomáhati,
podle skautského zákona se řídit.“

Použité znění anglického slibu bylo původně převzato z knihy Roberta Baden-Powella SCOUTING FOR BOYS ve vydání od The Scout Association, B.P. House, London, z roku 1909. Skautský slib je tam již upraven podle tehdejšího stavu na britském trůně - tehdy tam už jako dosud vládla žena. Je to svým způsobem neuctivé k autorovi. Ten tam samozřejmě v době vzniku slibu měl nikoliv „the Queen“ ale „the King“. Mělo to být vysvětleno alespoň v jejich redakční poznámce. Navíc byla z tohoto anglického vydání převzata i čárka mezi „God, and the Queen“, která tam vůbec nepatří. Je vidět, že angličtí vydavatelé nebyli příliš pečliví.

Bratr Čejka-Péguy našel ve svém archivu pozoruhodný text nazvaný "The Evolution of the Scout Promise and Law" (Vývoj skautského slibu a zákona), který vydal Archiv skautské asociace (The Scout Association Archiv). Z této práce považuji za vhodné upozornit alespoň na některé části uváděné zde v překladu nebo v originálu (ten je zachován ve vlastním znění slibu):

„V roce 1908 byl slib nazýván „Přísahou“ a v prvním vydání SCOUTING FOR BOYS bylo napsáno toto:

SKAUTSKA PŘÍSAHA

Dříve než se chlapec stal skautem, musel učinit tuto přísahu:

„On my honour I promise that

1. I will do my duty to God and the King.

2. I will do my best to help others, whatever it costs me.

3. I know the scout law, and will obey it.“

V roce 1911 bylo slovo „Přísaha“ nahrazeno slovem „Slib“.

Ve vydání SCOUTING FOR BOYS z roku 1909 byl slib uváděn takto:

On my honour I promise that I will do my best,

To do my duty to God and the King,

To help other people at all times,

To obey the Scout Law.

Ve vydání SCOUTING FOR BOYS z roku 1910 byl slib změněn takto:

I promise on my honour,

To be loyal to God and to the King,

To try and do a good turn daily to other people,

To obey the Scout Law.

Ve vydání SCOUTING FOR BOYS z dubna 1911 byl skautský slib uveden takto:

*I promise on my honour,
To be loyal to God and the King,
To help other people at all times,
To obey the Scout Law.*

Nicméně, vůbec první vydání BOY SCOUT REGULATIONS (lze přeložit jako Skautské předpisy) .... obsahují toto znění:

.... A Scout on enrolment makes the following promise –

*To (1) Honour God and the King.
(2) Help others.
(3) Obey the Scout Law.*

Lednové vydání BOY SCOUT REGULATIONS z roku 1912 uvádí toto znění:

.... A Scout on enrolment makes the following promise: -

*On my honour I promise that I will do my best.
To do my duty to God and the King,
To help other PeoPle at all times,
To obey the Scout Law.*

Je třeba poznamenat, že způsob slibu se vrátil k tomu, který byl uveřejněn ve vydání SCOUTING FOR BOYS z roku 1909.

V červenci 1912 se ... skautský slib objevuje v předpisech skautské asociace v tomto znění:

*On my honour I promise that I will do my best –
To do my duty to God and the King,
To help other people at all times,
To obey the Scout Law.*

Až do roku 1938 nedošlo k žádným změnám ve slibu a zákonu.

Slib a zákon zůstal nezměněn až do roku 1966, kdy bylo přijato toto znění:

*On my honour I promise that I will do my best,
To do mny duty to God and to the Queen,
To help other people
and to keep the Scout Law.*

...

Jak je vidět z tohoto přehledu vývoje anglického skautského slibu, i v zemi původu skautského hnutí docházelo ke změnám znění slibu. Autoři toho anglického přehledu jsou někde nepřesní. Například interpunkce je velice nedůsledná. V textu, ze kterého se zde cituje, jsou uváděny i změny anglického skautského zákona. To už ale přesahuje zkoumání vývoje slibu, kterému jsou věnovány tyto řádky.

Bratru Čejkovi děkuji za jeho pomoc. Přivítám i každou další informaci zpřesňující tuto studii o vývoji skautského slibu.

V Děčíně 21.9.2001 Karel Lešanovský – Kay

DODATKY K PŘEHLEDU SKAUTSKÝCH SLIBŮ

Slib československých exilových skautů

(Úprava podle bratra Grandtnera)

- budu milovat svůj český/slovenský národ a sloužiti mu v každé době
- budu loyální vůči zemi svého pobytu
- budu zachovávat skautský zákon a vždy budu hotov tělem i duší pomáhat bližnímu.

Slib z 23. července 1916 do rukou A. B. Svojsíka podle deníku Jiřího Wolкера

Slibovali jsme:

1. že budeme milovat vlast,
2. že budeme konat své povinnosti studentské,
3. že v každém případě budeme hledět přispěti bližnímu.

Slib skautů B.P. podle příručky Bořivoje Müllera „Skaut československý“

Slibuji, že budu

1. Poslouchati vždy hlasu svého svědomí.
2. Konati vždy svou povinnost k vlasti a k bližnímu.
3. Říditi se vždy zákony skautů.

Slib Psohlavců založených J. Zikánem-Bobrem

Slib podle bratra Bobka-Stopaře totožný se skautským, jen s malou úpravou:
„a plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony Psohlavců“.

Slib Junáka 1916

Slibuji na svou čest, že se všemožně přičiním:

1. Milovati vlast a sloužiti jí věrně v každé době.
2. Řádně plniti všechny povinnosti své vlastní a věrně zachovávatí zákony junáků
3. Ze všech sil a v každé době prospívati bližním.“

Slib Junáka 1922

Slibuji na svou čest:

1. milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době.
2. řádně plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony junácké
3. býti tělem i duší hotov pomáhati bližnímu.

Slib skautův 1923

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

1. milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době.
2. plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony skautské.
3. duší a tělem býti hotov pomáhati bližnímu.